

OBEC ŠPANĀ DOLINA

**VÝROČNÁ SPRÁVA
OBCE ŠPANĀ DOLINA
ZA ROK 2023**

Predkladá : Mgr. Martina Wilhelmerová – starostka obce

Vypracovala : Mgr. Anna Šlauková – ekonómka

Základná charakteristika obce Špania Dolina

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

V roku 1979 bola zachovaná časť Španej Doliny s rázovitou baníckou zástavbou vyhlásená za Pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry.

1.1. Geografické údaje

Geografická poloha obce : Kraj – Banskobystrický, okres – Banská Bystrica
Región - stredné Slovensko

Nadmorská výška . 728 m n.m.

1.2 Demografické údaje :

Počet obyvateľov : 236

Zloženie obyvateľov : 123 mužov , 113 žien ,
z celkového počtu počet detí a mládeže do 18 rokov 39

1.3 Symboly obce: erb

1.4 História obce:

Obec leží 11 km severne od Banskej Bystrice, neďaleko Starých Hôr, na rozhraní Nízkych Tatier a Veľkej Fatry, vo výške 728 m n. m. Je starobylou baníckou obcou s bohatou históriou, ktorej začiatky súviseli so vznikom banskej činnosti od doby bronzovej (2000 - 1700 pred n.l.).

V roku 1979 bola zachovaná časť **Španej Doliny** s rázovitou baníckou zástavbou vyhlásená za Pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. Pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry v stredoslovenskej obci Špania Dolina tvorí jedinečný súbor baníckych domov postavených z dreva a kameňa. Špania Dolina bola v minulosti v Európe známa najmä ťažbou medenej rudy. Popri murovaných objektoch, súvisiacich s činnosťou banskej správy tvoria podstatnú časť zástavby prízemné a poschodové banícke ľudové domy, budované zväčša zo zrubových konštrukcií na kamennej podmurovke. Kamenné i drevené steny omazali hlinou a obielili vápnom. Sedlové strechy s doštenými štípmi pokrývali pôvodne šindľom. Väčšina zo zachovalých ľudových domov je z 19. storočia.

1.5 Pamiatky Kostol Premenenia Pána

Dominantou obce je areál rímskokatolíckeho Kostola Premenenia Pána, ktorý bol vysvätený v roku 1254, v roku 1593 prestavaný a rozšírený v gotickom slohu zo staršej románskej stavby a v rokoch 1723 a 1820 - 1824 upravovaný. V interiéri kostola sa zachovali výmalby od J. Hanulu, zariadenie zo 17. až 18. storočia, organ z polovice 18. storočia od banskobystrického organára, majstra Podkonického, v južnej kaplnke portál s datovaním 1593. Hlavný oltár je barok z roku 1720 – 1730 - polychrom. drevorezba. Kostol stojí na prirodzenej vyvýšenine nad námestím, od ktorého

vedie ku kostolu kryté drevené schodisko so šindľovou striedkou a 162 schodmi. V areáli kostola je situovaný objekt bývalej fary, pôvodne renesančnej stavby z polovice 17. storočia, na fasáde s fragmentárne zachovanou renesančnou sgrafitovou výzdobou, skrytou pod omietkou.

Bašta

Vo východnej časti areálu kostola je situovaný pôvodne fortifikačný objekt - bašta (dom č. 14), nazývaná aj "Turecká", neskôr rozšírená a upravená na bývanie. Objekt bol postavený v roku 1644. Pôvodne sa prízemie bašty využívalo ako sklad vtedajšej bojovej techniky a munície, neskôr aj rozličného banského materiálu. Z pôvodného zastrešenia sa zachoval krov z červeného smreka. Zaujímavosťou bašty sú slnečné hodiny, umiestnené na zošíkmenej juhovýchodnej fasáde objektu.

Klopačka

Banická strážnica-klopačka bola sídlom banského inšpektora. Boli tu tiež izby banských dozorcov a miestnosť, kde sa zhotovovali banské mapy. Vo vežičke bolo situované klopacie zariadenie, ktorým zvolávali baníkov do šachty. Klopačka svojmu účelu prestala slúžiť okolo roku 1910. V roku 1998 bola budova klopačky obnovená a stala sa dôležitým prvkom rozvoja cestovného ruchu v obci. V objekte je reštaurácia, na poschodí a v podkroví ubytovanie penziónového typu, na poschodí je menšia múzejná expozícia.

Ludové domy

Väčšinu pamiatkových objektov obce reprezentujú banícke ľudové domy s hospodárskymi objektmi, väčšinou so zrubovou konštrukciou alebo murované z kameňa, prípadne kombinované z obidvoch materiálov. Kamenné i zrubové steny sú omazané hlinou a vybielené vápennou farbou. Neomietnuté sú niektoré hospodárske objekty. Domy sú stavané pozdĺž vrstevníc, pozdĺžnou stenou orientované do svahu, od ktorého sú oddelené kamennou murovanou stenou a miestnosťou nazývanou "medzierka". Medzierka chránila zrubové steny domu pred vlhkosťou zo svahu. Využívala sa aj ako skladovací priestor. Strechy domov sú sedlové, s dreveným doskovým štítom (zriedkavo s dreveným šindľom), lomeným ostreším s dreveným šindľom. V 80. rokoch 20. storočia sa šindľové krytiny začali nahrádzať plechom. V súčasnosti sa typická šindľová krytina opätovne vracia na špaňodolinské domy. Domy sú zväčša prízemné, ale aj poschodové s obytnými miestnosťami v oboch podlažiach (dom č. 65). Múry poschodového domu č. 65 sú v prízemnej časti spevnené opornými piliermi. Domy sú postavené na vysokej podmurovke a vyrovnávajú svahovitý terén. Vstupy do objektov sú riešené prevažne z krytej drevenej pavlače, a sú situované pozdĺž jednej, dvoch alebo i troch strán objektu. V neskoršom období sa pavlače vo vstupnej časti upravovali na presklené verandy s charakteristickým tabuľkovým členením. Pôdorysné členenie prízemných domov vychádzalo z trojpriestorového domu: izba, pitvor, komora. V pitvore bol v zadnej časti situovaný otvorený komín, tzv. koch a komora. Základný trojdielny typ domu sa ďalej rozvíjal, najčastejšie do šírky, pripojením ďalšieho priestoru pod štít, napríklad komory alebo maštale. Vykuroval sa pecou v izbe. Jedlo sa pripravovalo na otvorenom ohnisku pod "kochom" v pitvore. Z hospodárskych objektov sa v obci zachovali pôvodne stavby maštali a drevárni. Stáli samostatne v blízkosti obytného domu.

Štôlne

V katastrálnom území obce sa zachovalo niekoľko pamiatok, ktoré dokumentujú banícku činnosť v obci. Väčšina stavieb bola donedávna v nevyhovujúcom stave, avšak vďaka projektom a dotáciám EÚ boli zrekonštruované a spolu s informačnými tabuľkami tvoria atrakcie obce. Z technických pamiatok sa v obci zachovali povrchové štôlne, ktoré sú dnes pokryté krovinatým porastom (ústie spojovacej alebo priechodovej štôlne pri dome č. 50, ústie ľadovej štôlne, prístupovej štôlne šachty Ludovika). Najvýznamnejšiu skupinu baníckych pamiatok predstavujú šachty, ktoré zabezpečovali dopravu rudy i baníkov, často i vetranie a odvodňovanie baní. Najstaršou špaňodolinskou šachtou je šachta Ferdinand (1494), najmladšou šachta Ludovika. (1812).

Banícky orloj

Je vyhľadávanou atrakciou v dedine. Jedná sa o pohyblivú skulptúru podfarbenú zvukom, ktorá je ukážkou baníckej práce v dávnych časoch. Už samotný zvuk baníckeho klopadla sprítomňuje

súčasníkom kedysi každodennú zvukovú kulisu doliny a nad fájajúcimi špaňodolinskými baníkmi bdie Svätý Klement, ich patrón a ochranca. Bol posvätený a slávnostne uvedený do života 21.11.2004.

Haldy

Do súčasnosti pretrvali nad obcou haldy sute, ktorú sa napriek úsiliu nepodarilo zalesniť. Obec mieni haldy zachovať ako technickú pamiatku spolu so zachovanými šachtami, ktoré sú so sprievodcami sprístupnené pre verejnosť. Haldy sú dokladom intenzívnej ťažby. Ich vek sa zhoduje s obdobím ťažby a boli zriaďované v blízkosti šácht. Halda Maximilián tvorí charakteristickú panorámu obce.

Malý banský okruh

Dňa 8.10. 2005 bol otvorený Malý banský okruh. Spája a označuje najvýznamnejšie historické pamiatky spojené z banskou činnosťou obce Špania Dolina. Okruh má v súčasnosti 7 zastavení, na každom zastavení sa nachádza informačná tabuľa aj s prípadným náčrtom :

Denná štôľňa

Banícky dom č. 65

Fajtlová – štôľňa Mann

Halda Maximilián

Šachta Maximilián

Horná Ludovika – šachta

Dolná Ludovika – stupa

Trasa chodníka bola navrhnutá tak aby viedla obecnými komunikáciami a lesnými cestami a nenarúšala súkromie obyvateľov obce Španej Doliny. Východným a konečným miestom okruhu je námestie obce. Príležitostný návštevník má vďaka tomuto okruhu možnosť rýchlo sa zorientovať a navštíviť najvýznamnejšie pamiatky z histórie obce.

Banský dopravný PREKOP Špania Dolina – Piesky

Obec Špania Dolina v snahe zachovať aj pre nasledujúce generácie technické objekty súvisiace s ťažbou medených rúd v lokalite Špania Dolina sa rozhodla sprístupniť Dopravný prekop , ktorý by mal slúžiť ako súčasť už existujúceho banského náučného chodníka k prechodu návštevníkov zo Španej Doliny na lokalitu Piesky. Dopravný prekop bol vybudovaný v rokoch 1963-1964 organizáciou Rudné bane n.p. Banská Bystrica. Slúžil k doprave haldového materiálu z lokality Piesky na spracovanie do úpravne Rudných baní v Španej Doline. Jeho celková dĺžka je 1604,56 m. Po vykonaní rekonštrukcie bude banský dopravný Prekop sprístupnený verejnosti. Predpokladaný termín sprístupnenie je rok 2022.

1.6 Organizácie pôsobiace v obci :

Občianske združenia :
Banícke bratstvo Herrengrund
Diecézne centrum mládeže Maják
Klub slovenských turistov Baník
Permon
Sväz protifašistických bojovníkov
Zvyky a tradície občianske združenie
Živodom, o.z.
Historická škola Jozefa Mistríka

1.7. Organizačná štruktúra obecného úradu

Starosta obce : Mgr. Martina Wilhelmerová

Zástupca starostu obce : Ing. Andrej Ľupták

Hlavný kontrolór . Ing. Zuzana Zánová

Pracovníčka : Mgr. Anna Šlauková

**Obecné zastupiteľstvo : Ing. Marian Donoval
Ján Helc
Ing. Andrej Ľupták
Ing. Ladislav Vajcík
Milan Vigaš**

Komisie :

Finančná - predseda Ing. Marian Donoval

Stavebná – predseda Ing. Andrej Ľupták

Komisia pre ochranu verejného poriadku – predseda Ján Helc

Kultúrno –športová komisia – predseda Ing. Ladislav Vajcík

1. ROZPOČET OBCE NA ROK 2023

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2023.

Rozpočet je nástrojom pre riadenie, ktorý zároveň poskytuje prehľad o finančnom rozsahu činností v podrobnom členení podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie.

Podľa § 10 ods.3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, sa rozpočet obce člení na:

- bežný rozpočet,
- kapitálový rozpočet,
- finančné operácie.

Finančné hospodárenie obce sa riadilo rozpočtom na roky 2023 – 2025 , ktorý bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva Špania Dolina č.9/2022 dňa 15.12.2022. Rozpočet obce bol zostavený podľa ustanovenia § 10, ods.7 zákona č. 583/2004 Z.z. celkovo ako vyrovnaný.

Rozpočet obce k 31.12.2023v € :

	Rozpočet	Rozpočet po zmenách
Príjmy celkom	183 912,00	224 200,87
z toho :		
Bežné príjmy	168 912,00	201 200,87
Kapitálové príjmy		8 000,00
Finančné operácie -príjmy	15 000,00	15 000,00
Výdavky celkom	183 912,00	224 200,87
z toho :		
Bežné výdavky	149 687,00	182 360,67
Kapitálové výdavky	31 825,00	39 440,20
Finančné operácie - výdavky	2 400,00	2 400,00

V roku 2023 bol rozpočet upravený rozpočtovým opatrením č.1/2023, schválené obecným zastupiteľstvom uznesením č: 34/2023 zo dňa 29.6.2023.

Okrem toho zmena rozpočtu bola vykonaná podľa § 14, odst. 1) zákona č. 583/2004 Z.z. a to účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu iného subjektu verejnej správy.

Pr í j m y :

P.č	Finančné prostriedky získané od:	Účel	Suma
1.	Banskobystrický samosprávny kraj	Prázdninová škola tradičných techník 18 ročník	350,00
2.	Banskobystrický samosprávny kraj	Špaňodolinsky štíarc	800,00
3.	Ministerstvo vnútra SR	Príspevok na odídenčov z Ukrajiny - ubytovanie	515,00
3.	Ministerstvo hospodárstva SR	Kompenzácia vysokých cien el.energie	4 277,58
4.	Ministerstvo vnútra SR	Referendum a voľby do NR SR 2023	1 535,21
6.	Ministerstvo vnútra SR	Prenesený výkon št.správy	96,06
7.	Ministerstvo kultúry SR	Výmena dverí na obecnom úrade	8 000,00
8.	IROP	Ochrana ver.zdravia a zníženie dopadov koronavírusovej pandémie v MFO B.Bystrica	1 450,00
9	Dobrovoľná požiarna ochrana SR	Zabezpečenie materiálno-technického vybavenia dobrovoľný hasičský zbor obce	1 400,00
10.	MIRRI SR	Migračná kríza Ukrajina	23 400,00
11..	Nadácia TESCO	Materiálno- technické vybavenie pre Dobrovoľný hasičský zbor obce	3 600,00
	Celkom spolu :		45 423,85

2.ROZBOR PLNENIE PRÍJMOV ZA ROK 2023

2.1. Bežné príjmy :

	Schválený rozpočet príjmov celkom spolu	Upravený rozpočet príjmov celkom spolu	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom spolu	% plnenia
Bežné príjmy	183 912,00	224 200,87	191 941,39	85,61

Ekon.kl.	Názov	Schválený	Upravený	Čerpanie	Pln %
111003	Výnos dane z príjmov samospráve	64000,00	64000,00	69591,20	108,68
121001	Daň z pozemku	27605,00	27605,00	25744,60	93,26
121002	Daň zo stavby	18772,00	18772,00	15817,70	84,26
121003	Daň z bytov	145,00	145,00	134,94	93,06
133001	Daň za psa	340,00	340,00	300,00	88,23

133006	Daň za ubytovanie	6000,00	6000,00	3960,61	66,01
133013	komunálny odpad	13100,00	13100,00	11789,93	89,99
133013	komunálny odpad - ubytovanie	0,00	0,00	208,83	0
212003	poplatok za užívanie ver.priestr.	100,00	100,00	0,00	0
212004	Z prenajatých strojov	200,00	200,00	144,00	72,00
212004	Príjem z prenájmu	0,00	0,00	30,00	0
221004	Ostatné poplatky	150,00	150,00	308,00	205,33
221004	Stavebný poplatok	1900,00	1900,00	245,00	12,89
221004	Poplatok za hrobové miesto	600,00	600,00	431,00	71,83
223001	Za služby rôzne	650,00	650,00	300,00	46,15
223001	Za predaj prop. materiálov/ Eurobankovka	1000,00	1000,00	522,00	52,20
223001	Parkovacie karty ročný poplatok	800,00	800,00	240,00	30,00
223001	Za dodávku elektrickej energie	1200,00	1200,00	1692,69	141,08
223001	Príjem za odpad železný a elektroodpad	1100,00	1100,00	588,55	53,63
223001	príjem zo služieb za zabezpeč.parkovania	22000,00	17005,02	5318,10	31,27
223001	príjem stravné zamestnanci	1100,00	1100,00	1286,30	116,93
223001	Príjem Prekop	8000,00	8000,00	7819,00	97,73
242	Úroky z vkladov	10,00	10,00	0,00	0
291004	Od fyz.osoby za porušenie stav.zákona	0,00	0,00	616,00	0
292027	preplatky na zdrav.poistení	0,00	0,00	21,11	0
311	Granty a dary od subj.mimo verejnej správy	0,00	5000,00	5000,00	100
312001	Zo štátneho rozpočtu UA	0,00	515,00	515,00	100
312007	EF regionálneho rozvoja Mesto BB	0,00	1450,00	1450,00	100
312008	Z rozpočtu vyššieho územného celku	0,00	1150,00	1150,00	100
312012	Zo ŠR referendum a voľby 2023	140,00	1535,21	943,19	61,43
312012	Zo ŠR na pren.výkon št.správy	0,00	96,06	96,06	100
312012	Zo ŠR kompenzácia vysokých cien el.energie	0,00	4277,58	4277,58	100
322001	Zo štátneho rozpočtu MK SR	0,00	8000,00	8000,00	100
341	MIRRI - UKRAJINA	0,00	23400,00	23400,00	100
453	Zostatok prostriedkov z predch. rokov	15000,00	15000,00	0,00	0
Spolu		183912,00	224200,87	191941,39	85,61

Príjmy bežného rozpočtu tzv. vlastné predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy. Ďalšie príjmy boli tvorené dotáciami zo štátneho rozpočtu, z prostriedkov EU, Banskobystrického samosprávneho kraja, Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR, IROP, MIRRI, nadácie TESCO.

Daňové príjmy – tvoria najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu. Hlavný príjem je výnos dane z príjmov v samospráve.

Nedaňové príjmy sú tvorené príjmami za poskytnuté služby pre občanov, poplatok za rezidenčné karty, zo správnych poplatkov, z cintorínskych poplatkov, administratívne poplatky, za stravné lístky od zamestnancov, zo služieb občanom, zo vstupného do banského prekopu.

Nízke plnenie príjmu z parkovného bolo zapríčinené odstavením prístupu do obce z dôvodu vykonávania opravy cesty v čase od apríla do novembra 2023.

2.2.Kapitálové príjmy :

Názov položky	Schválený Rozpočet	Upravený Rozpočet	Skutočnosť	% Plnenia
Dotácia z MK SR -výmena dverí	0	8 000,00	8000,00	100,00
Príjmové fin. operácie spolu	0	8 000,00	8000,00	100,00

Povolené čerpanie do 31.3.2024.

2.3.Príjmové finančné operácie

Názov položky	Schválený Rozpočet	Upravený Rozpočet	Skutočnosť	% Plnenia
Zostatok z minulého roka	15 000,00	15 000,00	0,00	0
Príjmové fin. operácie spolu	15 000,00	15 000,00	0,00	0

V roku 2023 neboli použité prostriedky z predchádzajúcich rokov na krytie prevádzkových nákladov obce a to z dôvodu pokrytia výdavkov z poskytnutých dotácií.

3. ROZBOR PLNENIA VÝDAVKOV ZA ROK 2023

	Schválený rozpočet výdavkov celkom spolu	Upravený rozpočet výdavkov celkom spolu	Skutočnosť výdavkov celkom spolu	% plnenia
Bežné výdavky	149 687,00	182 360,67	171 158, 91	93,85

611	Tarifný plat, základný plat OcÚ	47760,00	47760,00	48023,93	100,55
611	Tarifný plat, základný plat PC	4020,00	4020,00	3466,88	86,24
621	Poistné do Všeobecnej ZP OcÚ	4537,00	4537,00	3506,14	77,27
621	Poistné do Všeobecnej ZP PC	300,00	300,00	191,94	63,98
623	Poistné do Dôvera ZP PC	150,00	150,00	69,45	46,30
623	Poistné do UNION ZP	640,00	640,00	1119,58	174,93
625001	Na nemocenské poistenie OcÚ	724,00	724,00	623,79	86,15
625001	Na nemocenské poistenie PC	42,00	42,00	21,52	51,23
625002	Na starobné poistenie OcÚ	7249,00	6570,51	6433,25	97,91
625002	Na starobné poistenie PC	420,00	420,00	247,80	59,00
625003	Na úrazové poistenie OcÚ	414,00	414,00	335,83	81,11
625003	Na úrazové poistenie PC	24,00	24,00	25,53	106,37
625004	Na invalidné poistenie OcÚ	1553,00	1553,00	937,90	60,39
625004	Na invalidné poistenie PC	90,00	90,00	53,09	58,98
625005	Na poistenie v nezamestnanosti OcÚ	518,00	518,00	253,01	48,84
625005	Na poistenie v nezamestnanosti PC	30,00	30,00	10,32	34,40
625007	Na poistenie do rezervného fondu OcÚ	2459,00	2459,00	4583,95	186,41
625007	Na poistenie do rezerv. fondu PC	143,00	143,00	28,98	20,26
625007	Na poistenie do fondu solidarity	0,00	902,80	499,73	55,35
625007	Na poistenie do fondu solidarity PC	0,00	16,52	1,67	10,10

631001	Cestovné náhrady	2000,00	2120,00	2106,30	99,35
632001	Elektrická energia/OcÚ	1900,00	1900,00	125,80	0,62
632002	Vodné, stočné	220,00	220,00	56,88	25,85
632003	Poštové služby-volby	0,00	2,65	2,65	100,00
632003	Poštové služby	1000,00	1000,00	914,80	91,48
632003	Telekomunikačné služby	1000,00	1000,00	1166,62	116,66
632003	Telekomunikačné služby PC	200,00	200,00	0,00	0
633004	Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenie,	0,00	2842,20	2842,20	100,00
633006	Kancelárske potreby	2000,00	2000,00	2894,59	144,72
633006	Hygienické a čistiace potreby	400,00	400,00	193,53	48,38
633006	Všeobecný materiál	2000,00	2000,00	2454,96	122,74
633006	Všeobecný materiál na údržbu	1450,00	1450,00	1268,23	87,46
633006	Materiál - podujatia	700,00	700,00	1260,49	180
633006	Všeobecný materiál DHZO	1000,00	1000,00	576,42	57,64
633006	Všeobecný materiál PREKOP	0,00	0,00	136,20	0
633006	Všeobecný materiál DHZO dotácia	0,00	757,80	612,80	80,86
633009	Odborná literatúra, noviny	300,00	300,00	204,00	68,00
633013	Softvér a licencie	580,00	580,00	692,58	119,41
633015	Palivá do kosačky, píly, plyn do ohrievača	100,00	100,00	179,20	179,20
633016	Reprezentačné voľby	0,00	37,00	37,00	100,00
633016	Reprezentačné	1700,00	1700,00	2282,03	134,23
633016	Reprezentačné PREKOP	0,00	76,00	75,25	99,01
635002	Údržba výpočtovej techniky	150,00	150,00	208,40	138,93
635006	oprava majetku obce	0,00	6600,00	6596,71	99,95
635006	oprava majetku obce	1200,00	1200,00	0,00	0
637001	Školenia, semináre, porady	220,00	575,00	572,20	99,51
637001	Školenia, semináre, porady DHZO	0,00	40,00	0,00	0
637004	Príkazné zmluvy /voľby	0,00	30,00	30,00	100,00
637004	všeobecné služby	2500,00	2500,00	2722,34	108,,89
637004	všeobecné služby tlač PC	500,00	500,00	212,15	42,43
637004	Všeobecné služby - spracovanie žiadostí	1500,00	1500,00	1050,00	70,00
637004	poplatok za softwarové služby	2000,00	2000,00	1412,20	70,61
637004	Revízie a kontroly zariadení	650,00	650,00	1001,62	154,09
637004	Príkazné zmluvy	1000,00	1600,00	1590,00	99,37
637004	služby sociálneho charakteru mesto	100,00	100,00	154,00	154,00
637004	EEL - servisné služby - parkovanie	1728,00	1728,00	1584,00	91,66
637004	GDPR -ochrana os.údajov	300,00	300,00	275,00	91,66
637004	Príkazné zmluvy/Prázdninová škola	0,00	350,00	350,00	100,00
637005	Právne služby	960,00	960,00	984,00	102,50
637007	Cestovné náhrady VOĽBY	0,00	22,80	22,80	100,00
637011	Posudky, štúdie, expertízy	4000,00	4000,00	330,00	8,25
637012	dane a poplatky	100,00	100,00	74,20	74,20
637012	Fixný poplatok/stravné	85,00	85,00	96,98	114,09
637014	Stravovanie VOĽBY	0,00	255,80	255,80	100,00
637014	Stravovanie	1100,00	1900,00	1793,11	94,37

637015	Poistenie	1300,00	1300,00	828,50	63,73
637016	Prídel do sociálneho fondu	311,00	311,00	255,39	82,11
637026	Odmeny voľby NR SR 2023	0,00	1066,96	1066,96	100,00
637026	Odmeny OcZ	300,00	300,00	272,21	90,73
637027	Odmeny mimoprac.pomeru voľby	0,00	120,00	108,60	90,50
637027	Odmeny mimopracovného pomeru PC	4500,00	4500,00	1911,84	42,48
637027	Odmeny mimopracovného pomeru	2500,00	2500,00	4495,27	179,81
637005	Audítorské služby	780,00	780,00	960,00	123,07
637012	Poplatok banke	300,00	300,00	550,07	183,35
637012	poplatky za vedenie účtu cen. papierov	432,00	432,00	432,00	100,00
637012	koncesionárske poplatky	56,00	56,00	27,84	49,71
637004	Zmluva o dielo	0,00	1376,00	1376,00	100,00
651002	Splátka úroku ÚÚ	400,00	400,00	1249,92	31,24
632001	Elektrická energia/PZ	90,00	90,00	49,99	55,54
634002	Servis, údržba a opravy strojov/AVIA	0,00	140,00	423,80	302,71
634002	Servis, údržba a opravy strojov /AVIA	0,00	1400,00	1540,00	110,00
634003	Poistenie mot.vozidlo/DHZO	0,00	147,00	147,00	100,00
635006	oprava údržba has.prístrojov	200,00	200,00	76,02	38,01
641012	Spoločný stavebný úrad	1020,00	1650,00	1641,60	99,49
642001	Občianskemu združeniu, nadácii a CVČ	150,00	150,00	236,00	157,41
642006	Príspevky členské	700,00	700,00	793,93	113,41
634001	Palivo, mazivá, oleje, špeciálne kvapaliny	2000,00	2000,00	3655,10	182,75
634002	Servis,údržba, opravy/THOMA,CINTROEN	2500,00	2500,00	930,11	37,20
634003	Poistenie mot.vozidlá	450,00	450,00	394,65	87,67
635006	celoročná údržba miestnej komunikácie	3000,00	3000,00	2116,13	70,53
635006	oprava miestnych komunikácií	2000,00	2000,00	0,00	0
637004	Pasportizácie miestnych komunikácií	0,00	2000,00	1976,00	98,80
642014	FO - ubytovanie odídenci	0,00	515,00	515,00	100,00
637004	Zneškodnenie komunálneho odpadu	0,00	3900,00	3891,08	99,77
637004	Zneškodnenie komunálneho odpadu	13100,00	13100,00	12406,10	94,70
635006	Údržba verejnej zelene	0,00	1400,00	0,00	0
635006	Údržba verejnej zelene	700,00	700,00	1400,00	200,00
632001	El.energia /Krásna Hora	1400,00	1400,00	949,63	67,83
632001	Elektrická energia	0,00	4277,58	4334,00	101,31
632001	Elektrická energia/VO	2500,00	0,00	1118,00	0,00
635006	Údržba verejného osvetlenia	1262,00	1262,00	1585,14	125,60
633006	Všeobecný materiál	0,00	519,28	0,00	0
633006	Všeobecný materiál	0,00	61,09	0,00	0
632001	Elektrická energia/ŠK BAŇA	120,00	120,00	28,94	24,11
636001	Prenájom pozemok	0,00	1680,00	1680,00	100,00
636001	Prenájom pozemok	200,00	200,00	82,66	41,33
636001	prenájom Špaňodolinský štíarc	0,00	50,00	50,00	100,00
636001	prenájom dotácia Špaňodolinský štíarc	0,00	200,00	200,00	100,00
637002	Podujatia obce	1500,00	1500,00	656,00	43,73
637002	Španodolinský štíarc grant	0,00	600,00	600,00	100,00

637003	Propagácia, reklama a inzercia	0,00	654,68	942,68	143,99
637003	Propagácia, reklama a inzercia PC	0,00	746,00	745,20	99,89
637004	Zmluva o dielo PC	0,00	500,00	493,00	98,60
633010	Pracovné pomôcky a odevy	200,00	200,00	74,22	37,11
633010	Pracovné pomôcky a odevy PC	0,00	60,00	60,00	100,00
	Celkový bežný rozpočet	149687,00	182360,67	171158,91	93,85

3.1 Čerpanie bežnej výdavkovej časti rozpočtu c € :

V roku 2023 finančné prostriedky použité na pravidelné bežné výdavky (poplatok za spoločný stavebný úrad, telefóny, el. energia, údržba, všeobecný materiál, vyššie výdavky si vyžiadala oprava nakladača THOMASA, zvýšené výdavky na nákup PHL, servisné zmluvy, revízie, spoločný stavebný úrad a pod.) v obci. Každoročne obec platí za komunálny odpad vyššie poplatky. Zvýšené výdavky pre infláciu si vyžiadala zmluvná údržba el.energie.

Ek.klas.	Položky	Rozpočet	Upravený	skutočnosť	% plnenia
7					
716	Prípravná a projektová dokumentácia	1500	1500		100,00
716	Prípravná a projektová dokumentácia		4800	4800	100,00
717001	Realizácia nových stavieb kontajnery	27325	28969	0	106,00
718004	Prev.stroje, prístroje		1171,20		0
718004	Modernizácia verejného osvetlenia	3000	3000	2750	91,00
	Kapitálové výdavky spolu	31825	39440,20	7750	19,00

3.2. Kapitálové výdavky v € :

V roku 2023 obec pokračovala v splácaní výmeny verejného osvetlenia na základe zmluvy vo výške 2750,00 €. V roku 2023 bol spracovaný projekt na opravu miestnych komunikácií (za Klopačkou horný koniec) v celkovej sume 4800,00 €

3.3.Výdavkové finančné operácie

Ek.kl.	Názov	rozpočet	upravený	Skutočnosť	% plnenia
821005	Splátka dlhodobého úveru	2400	2 400	2 200	91,00
	Výdavkové finančné operácie spolu	2400	2 400	2 200	91,00

Výdavok tvoria splátky dlhodobého bankového úveru od Primabanka Slovensko a.s. , poskytnutého v roku 2021.

REKAPITULÁCIA ROZPOČTU v tis.

Názov položky	Príjmy	Výdavky	Prebytok/schodok
Bežný rozpočet	183 941	171 159	+ 12 782
Kapitálový rozpočet	8 000	7 550	+ 450
Rozpočet spolu	191 941	178 709	+ 13 232
Finančné operácie		2 200	- 2 200

4. VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA ZA ROK 2023

Výsledok rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok rozpočtu; podľa ustanovení § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) **prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel** medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce, **schodkom rozpočtu obce je záporný rozdiel** medzi príjmami a výdavkami rozpočtu obce, pričom pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa rozumie súčet bežných a kapitálových príjmov a súčet bežných a kapitálových výdavkov.

V zmysle ust. § 16 ods.6 cit. zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení nesk. predpisov sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce.

Z tohto prebytku vylučujú:

- nevyčerpané prostriedky zo ŠR účelovo určené na bežné a kapitálové výdavky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku, nevyčerpané prostriedky z účelovo určených darov a finančné operácie.

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2023
Bežné príjmy spolu :	183 941,39
Bežné výdavky spolu :	171 158,91
Bežný rozpočet	+ 12 782,48
Kapitálové príjmy spolu	8 000,00
Kapitálové výdavky spolu :	7 550,00
Kapitálový rozpočet	+ 450,00
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	+ 13 232,48

Výsledok hospodárenia podľa metodiky ESA 2010

Podľa ust. § 4 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa pre potreby vyčíslenia prebytku/schodku rozpočtu obce ako subjektu verejnej správy uplatňuje jednotná metodika platná pre Európsku úniu ESA 2010.

Číslo riadku	Ukazovateľ (hlavná kategória ekonomickej klasifikácie)	Suma
1	PRÍJMY (100+200+300) a príjmové finančné operácie (400+500)	191 942
2	v tom: daňové príjmy (100)	124 548
3	nedaňové príjmy (200)	19 562
4	granty a transfery (300)	44 832
5	príjmové finančné operácie (400, 500)	
6	z toho: príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (400)	
7	prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci (500)	
8	VÝDAVKY (600+700) a výdavkové finančné operácie (800)	180 909

9	v tom: bežné výdavky (600)	171 159
10	kapitálové výdavky (700)	7 550
11	výdavkové finančné operácie (800)	2 200
12	Prebytok (+)/schodok (-), hotovostný (r.1-r.8)+	+ 11 033
13	Prebytok (+)/schodok (-) po vylúčení príjmových a výdavkových finančných operácií (r.1-r.5-r.8+r.11)	+ 13 233
14	Zmena stavu vybraných pohľadávok (+, -)	0
15	Zmena stavu vybraných záväzkov (+, -)	0
16	Zahrnutie položiek časového rozlíšenia (r.14+r.15)	0
17	Prebytok (+)/schodok (-) v metodike ESA 2010** (r.13+r.16)	+ 13 233

5. TVORBA A POUŽITIE PROSTRIEDKOV FONDOV OBCE

5.1. Obec v súlade s ust. zákona 152/1994 Zb. o sociálnom fonde v znení neskorších predpisov účte vedie samostatný účet sociálneho fondu, tvorený z povinného prídelu z miezd.

Sociálny fond :

Začiatkový stav k 1.1.2023	533,03 €
Povinný prídél v r. 2023	169,23 €
Čerpanie v roku 2023	209,50 €
Konečný stav k 31.12.2022	492,76 €

Zo sociálneho fondu v roku 2023 bolo čerpané 209,50 € príspevok na stravovanie.

5.2. Obec v súlade s ust. § 15 cit. zákona vytvára peňažné fondy. Zdrojmi peňažných fondov je prebytok rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok, zostatky peňažných fondov z predchádzajúcich rozpočtových rokov a zostatky príjmových finančných operácií

a/ Rezervný fond

V súlade s ust. § 15 ods.4 zákona č. 583/2004 Z.z o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení n.p. obec vytvára rezervný fond vo výške 10 % z prebytku rozpočtu príslušného rozpočtového roka zisteného podľa § 16 ods.6 cit. zákona.

Začiatkový stav k 1.1.2023	4 822,12 €
Konečný stav k 31.12.2023	4 822,12 €

b/ Peňažný fond obce

Obec v súlade s ust. § 15 cit. zákona vytvára peňažné fondy. Zdrojmi peňažných fondov je rozpočtový rok, prebytok rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok, zostatky peňažných fondov z predchádzajúcich rokov a zostatky príjmových finančných operácií.

Vedie sa na samostatnom bankovom účte obce. O použití peňažných fondov rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Začiatkový stav k 1.1.2023 15 648,49 €
Konečný stav k 31.12.2023 15 648,49 €

6. BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Bilancia obsahuje údaje o stave majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov a celkovej ekonomickej situácie obce za rok 2023. Obec preberá údaje z účtovného výkazu Súvaha za príslušné účtovné obdobie.

Členenie aktív a pasív:

Aktíva		Pasíva	
a) Neobežný majetok z toho :	209 806,95	a) Vlastné zdroje krytia majetku	120 855,10
Dlhodobý nehmotný majetok	4 500,00	b) Záväzky z toho :	84 763,23
Dlhodobý hmotný majetok	169 759,95	dodávatelia krátkodobé	3 891,31
Dlhodobý finančný majetok	35 547,00	- prijaté preddavky	1 336,00
b) Obežný majetok z toho :	49 387,24	Záväzky z miezd	8 613,51
Pohľadávky	14 787,75	dotácie	10 418,51
Materiál na sklade	1 306,77	Sociálny fond	492,76
Finančný majetok – banka	32 090,70	Bankové úvery dlhodobé	34 511,14
Finančný majetok pokladňa	1 202,02	- dlhodobé záväzky	25 500,00
c) Náklady budúcich období	0	výnosy budúcich období	53 575,86
Spolu aktíva	259 194,19	Spolu pasíva	259 194,19

8. INFORMÁCIE O TRANSFEROCH A VZŤAHOCH SO SUBJEKTAMI VEREJNEJ SPRÁVY

Podľa § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec finančne usporiadala svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k štátu:

8.1. K štátnemu rozpočtu

8.2. K rozpočtu vyššieho územného celku :

8.1 Zúčtovanie so štátnym rozpočtom

Účel poskytnutia grantu, transferu	Suma poskytnutých fin. prostriedkov	Suma skutočne použitých fin. prostriedkov
2	3	4
Výnos dane z príjmov (podielové dane)	69 591,20	69 591,20
Prenesený výkon štátnej správy	96,06	96,06
Kompenzácia vysokých cien el.energie	4 277,48	4 277,48
ŠR - príspevok – odídenci z Ukrajiny ubytovanie	515,00	515,00

ŠR – referendum	649,25	649,25
ŠR voľby do NR SR 2023	975,01	975,01
MIRRI odídenci Ukrajina	23 400,00	23 400,00
Celkom s p o l u	99 504,00	99 504,00

8.2 Zúčtovanie s rozpočtom vyššieho územného celku

Účel poskytnutia	Suma poskytnutých fin. prostriedkov	Suma skutočne použitých fin. prostriedkov
2	3	4
Prázdninová škola trad.technik 18.ročník	350,00	350,00
Špaňodolinsky štiarc	800,00	800,00
Celkom s p o l u	1 150,00	1 150,00

9. PREHLAD O STAVE A VÝVOJI DLHU

Z dôvodu financovania rekonštrukcie miestnej komunikácie obecné zastupiteľstvo schválilo uznesením č. 97/2021 zo dňa 3.5.2021 dlhodobý bankový úver poskytnutý bankou - Prima Banka Slovensko vo výške 39 711,14 €. Splatnosť úveru je do 31.7.2035. Obec bankový úver spláca v mesačných splátkach vo výške 200,00 €.

Počiatkový stav k 1.1.2023	- 36 711,14 €
Splatená istina k 31.12.2023	+ 2 200,00 €
Konečný zostatok nesplatennej istiny k 31.12.2023	- 34 511,14 €

Stav záväzkov k 31.12.2023

Druh záväzku	Záväzky celkom	Z toho v lehote splatnosti	Z toho po lehote splatnosti
Dodávatelia	3 891,31	3 891,31	0
Zamestnanci	5 248,05	5 248,05	0
Poisťovne	2 361,76	2 361,76	0
Daňový úrad	1 003,70	1 003,70	0
Ostatné záväzky	1 336,00	1 336,00	0
Záväzky spolu	13 840,82	13 840,82	0

Dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania:

Obec v zmysle ustanovenia § 17 ods. 6 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak:

a) celková suma dlhu obce neprekročí **60%** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a

b) suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku **25 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

a) Výpočet podľa § 17 ods.6 písm. a):

Text	Suma v €
Skutočné bežné príjmy z výkazu FIN 1-12 k 31.12.2022	
- Skutočné bežné príjmy obce	169 887,42
Spolu bežné príjmy obce k 31.12.2022	169 887,42
Celková suma dlhu obce k 31.12.2023	60 011,14
Zostatok istiny z bankových úverov	34 511,14
Zostatok istiny z pôžičiek	
Zostatok istiny z návratných finančných výpomocí	
Zostatok istiny z investičných dodávateľských úverov	
Zostatok istiny z bank. úverov na predfinancovanie projektov EU	
Zostatok istiny z úverov zo ŠFRB	
Zostatok istiny z úveru z Environmentálneho fondu	
Spolu celková suma dlhu obce k 31.12.2023	60 011,14
Do celkovej sumy sa nezapočítavajú záväzky	
Z úverov zo ŠFRB obecné nájomné byty	
Z úverov zo Enviromentálneho fondu	
Z bankských úverov na predfinancovanie projektov EÚ	
Z úverov Dodávateľský úver SSE	25 500,00
Spolu suma záväzkov, ktorá sa nezapočítavajú do celkovej sumy dlhu obce	25 500,00
Spolu upravená celková suma dlhu obce k 31.12.2023	34 511,14

Zostatok istiny k 31.12.2023	Skutočné bežné príjmy k 31.12.2022	§ 17,odst.6 písm. a)
34 511,14	169 887,42	20,3 %

Zákonná podmienka podľa § 17 ods.6 písm.a) zákona č. 583/2004 Z.z. bola splnená

Výpočet podľa § 17 ods.6 písm.b) :

Text	Suma v €
Skutočné bežné príjmy z výkazu FIN 1-12 k 31.12.2022	
- Skutočné bežné príjmy obce	169 887,42
Spolu bežné príjmy obce k 31.12.2022	169 887,42
Bežné príjmy obce znížené o :	
Dotácia na prenesený výkon štátnej správy	96,34
Dotácie zo ŠR	8 219,36
Dotácie z MF SR	
Príjmy z náhradnej výstavby drevín	
Účelovo určené peňažné dary	

Dotácie zo zahraničia	
Dotácie z Eurfondov	
Spolu bežné príjmy obce znížené k 31.12.2022	8 315,70
Spolu upravené bežné príjmy k 31.12.2022	161 571,72
Splátky istiny a úrokov z finančného výkazu FIN 1-12 k 31.12.2023 s výnimkou jednorázového predčasného splatenia :	
- 821004	
821005	2 200,00
821007	
821009	
651002	1 249,92
651003	
651004	
Spolu splátky istiny a úrokov k 31.12.2023	3 449,92

Suma ročných splátok vrátane úhrady výnosov za rok 2023	Skutočné upravené bežné príjmy k 31.12.2022	§ 17,odst.6 písm. b)
3 449,92	161 571,72	2 %

Zákonná podmienka podľa § 17 ods.6 písm.a) zákona č. 583/2004 Z.z. bola splnená

10. Údaje o podnikateľskej činnosti

Hospodárenie obce za podnikateľskú činnosť v roku 2023 v € :

Ekon.kl.	Názov	Schválený	Upravený	Čerpanie	Pln %
	Príjmy				
223001	Príjem Prekop	8000,00	8000,00	7819,00	97,73
	Príjmy spolu	8000,00	8000,00	7819,00	97,73
	Výdavky				
611	Tarifný plat, základný plat PC	4020,00	4020,00	3466,88	86,24
621	Poistné do Všeobecnej ZP PC	300,00	300,00	191,94	63,98
623	Poistné do Dôvera ZP PC	150,00	150,00	69,45	46,30
625001	Na nemocenské poistenie PC	42,00	42,00	21,52	51,23
625002	Na starobné poistenie PC	420,00	420,00	247,80	59,00
625003	Na úrazové poistenie PC	24,00	24,00	25,53	106,37
625004	Na invalidné poistenie PC	90,00	90,00	53,09	58,98
625005	Na poistenie v nezamestnanosti PC	30,00	30,00	10,32	34,40
625007	Na poistenie do rezerv. fondu PC	143,00	143,00	28,98	20,26
632003	Telekomunikačné služby PC	200,00	200,00	0,00	0
633006	Všeobecný materiál PC	0,00	0,00	136,20	
633016	Reprezentačné PC	0,00	76,00	75,25	99,01
637004	všeobecné služby tlač PC	500,00	500,00	212,15	42,43
637027	Odmeny mimopracovného pomeru PC	4500,00	4500,00	1911,84	42,48

637003	Propagácia, reklama a inzercia PC	0,00	746,00	745,20	99,89
637004	Zmluva o dielo PC	0,00	500,00	493,00	98,60
633010	Pracovné pomôcky a odevy PC	0,00	60,00	60,00	100,00
	Výdavky spolu	10419,00	11801,00	7749,15	65,66

Finančné prostriedky získané zo vstupného do banského prekopy – Špania Dolina- Piesky.
Výdavky tvoria finančné prostriedky na úhradu miezd, odvodov do poisťovní, na propagáciu a nákup pracovných pomôcok a všeobecného materiálu.

11. Iné

11.1 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Z hľadiska budúceho vývoja obec Špania Dolina bude aj naďalej plniť originálne kompetencie a prenesené úlohy štátnej správy. Zameriame sa hlavne na starostlivosť o všestranný rozvoj obce a potreby obyvateľov obce. V budúcich rokoch predpokladáme investičné akcie :

- Rekonštrukcia miestnej komunikácie – horný koniec bude zrealizované v roku 2024
- Vybudovanie polozapustených kontajnerov -podaná žiadosť o nenávratnú dotáciu
- Rekonštrukcia podkrovia obecného úradu -stále aktuálna, čakáme na výzvu
- Výmena okien a dverí na obecnom úrade – realizácia v roku 2025
- Vypracovanie nového územného plánu obce- práce pokračujú
- Riešenie parkovacích plôch v obci- pasportizácia –vypracovaná a schválená, z finančných dôvodov realizácia v roku 2025
- oprava oporného múra nad ihriskom
- vybudovanie parkoviska pri Prekope

11.2 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadna udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

11.3. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Obec nie je vystavená rizikám.